

OPROŠTAJ OD HAROLDA BILINIĆA

Izuzetna je sreća za čovjeka raditi uz velikog umjetnika, ali je isto tako nezahvalno provesti dobar dio života u njegovoj sjeni, gotovo nezapažen. Ta suprotnost je upravo bila presudna u stvaralaštvu arhitekta Harolda Bilinića, dugogodišnjeg suradnika i prijatelja kipara Ivana Meštrovića. Tih, marljiv i skroman, a istovremeno obdaren prefinjenim osjećajem za artikulaciju kamena i obradu njegovih detalja, usko je sudjelovao u gotovo svim realizacijama Meštrovićeve monumentalne arhitekture od početne ideje, projektiranja pa sve do konačne izvedbe. Njihov prvi susret se dogodio još u mladosti kada je nadareni pastir Meštrović došao sa Dinare u Split da primi osnovne poduke u klesarskoj radionici Haroldova oca Pavla Bilinića. Otada su im se životni putovi često križali, štoviše bivali su usporedni.

Zajednički rad na polju graditeljstva je započeo još 1922. U to vrijeme Meštrović je došao u domovinu i nastanio se u Zagrebu. U Gornjem gradu preuredio je staro zdanje za dom i atelijer. Radove je izveo Bilinić. Intenzivirao se naročito pošto se Bilinić vratio iz Argentine 1932. gdje je proveo šest godina kao projektant u raznim građevnim poduzećima. Suradnju su nastavili na mauzoleju porodice Račić u Cavtatu, pa Meštrovićevom obiteljskom mauzoleju u Otavicama kod Drniša, kući na Mejama u Splitu. Zatim slijedi spomenik neznanom junaku na Avali, spomen-crkva u Biskupiji kod Knina i Kaštelet u Splitu. Kontakt su održavali i kada se Meštrović iza drugog svjetskog rata preselio u Ameriku. Ideja, zajednički koncipirana još 1924. godine, o izgradnji novog mauzoleja pjesniku i državniku Njegošu na Lovčenu nakon rata se ponovo aktualizirala i 1974. doživjela svoju realizaciju. Vjerojatno je upravo na ovom djelu Bilinić ostavio najdublji osobni pečat.

Bilinić se kod svih ovih gradnja nije zadovoljio da bude samo tehnički izvršitelj Meštrovićevih zamisli, on je u njih unosio i svoja vlastita viđenja. Mnogo je radio i samostalno pa je neko vrijeme imao vlastiti atelijer. Projektirao je više objekata, uz ostalo, u suradnji s Lavoslavom Horvatom, sagradio je palaču Banac u Dubrovniku. Izradio je planove za regulaciju Kaptola i Dolca te Trga žrtava fašizma u Zagrebu. Bavio se zaštitom spomenika kulture kao npr. crkve Sv. Marka u Zagrebu, Trsata, ka-

tedrale u Senju. Izveo je konzervatorske radove na gradu u Kraljevici, gradskoj vijećnici u Šibeniku, starogradskoj jezgri i drugim povijesnim sredinama.

Bilinić je doživio duboku starost od devedeset godina, ali je radi zdravstvenih teškoća dugo vremena proživio u samoći, izoliran od svijeta i skoro zaboravljen. Rastajući se od njega, oživljavamo sjećanje na zaslužnog sina našeg grada. Preminuo je 13. listopada 1984. u Zagrebu, gradu u kojem je proveo mnoge plodne godine.

Stanko Piplović

GIORGIA MENEGHELLO

Giorgia Meneghello rodila se 28. IX 1908. u Komiži na otoku Visu. Završila je srednju školu u Splitu, a potom na Muzičkoj akademiji u Zagrebu solo pjevanje. Njeno prvo zaposlenje je bilo u Splitu kao nastavnik muzičkog odgoja tj. pjevanja na ženskoj realnoj gimnaziji od 1935—1940. Te godine prelazi na II žensku realnu gimnaziju u Zagreb, gdje predaje isti predmet. Zbog neslaganja s vladajućom politikom otpuštena je tijekom rata s posla.

Poslije rata vraća se u Split, a 1955. radi u Muzičkoj školi, gdje predaje solfeggio i kasnije solo pjevanje. U mirovinu odlazi 1962.

Održala je recital u Splitu nakon diplomiranja, a kasnije je nastupala u okviru koncerata Muzičke škole na prigodnim proslavama. Imala je kultivirani glas, sopran, manjeg obima. Svoje znanje je nesebično prenosila na svoje đake osobito vodeći računa o kultiviranosti glasa i finoji interpretaciji. Rado je pjevala vokalnu liriku, »lied« i stare majstore. Od naših skladatelja posebno su je oduševljavali Blagoje Bersa i Josip Hatze.

Bila je dugogodišnji član Društva prijatelja kulturne baštine kada vrlo savjesno i stručno vodi i priprema godišnje Akademije. Svojim kulturnim djelovanjem doprinijela je uzdizanju ugleda Društva.

Napustila nas je iznenada 25. VII 1984, a rad i druženje s Giorgiom Meneghello obogatilo je Društvo novim sadržajima, što se ne može zaboraviti, na čemu joj hvala.

Gordana Sladoljev